עיתון מטמון

מטמון
מרכז טיפוח מחוננים ומצטיינים נתניה

19.01.2021

05 צדק ושבתאי
צדק ושבתאי באירוע אסטרונומי נדיר ביותר שניתן היה להבחין בו בעין בלתי מזוינת מכדור הארץ

03 המחשבים והסכנות
ישנן סכנות רבות בעולם המקוון. חלקן ידועות יותר וחלקן פחות. אבל מה עם סכנת הקרינה?

04 ההכרזה על בראשית 2
השקת פרויקט "בראשית 2" בבית הנשיא ופירוט המשימה השנייה של החללית הישראלית.

ממשבר לצמיחה

לרגל הסגר השלישי - ראיון עם המורה טל כפיר וטיפים מיוחדים לקוראים

שם הכתב: יונתן אלבכרי שרגל

עמ' 02

איך נשמור על הרגלים בזמן משבר? ומה אפשר להשיג ממשבר?

האסטרונאוט הישראלי השני

אם התרגלנו לדבר על אילן רמון ז"ל, האסטרונאוט הישראלי הראשון, הגיע הזמן לשנן שם חדש - איתן סטיבה!

שם כתב: יונתן אלבכרי שרגל

עמ' 02

ניסוי הביצה והסביבון

מהו ניסוי הביצה והסביבון ומה ההסבר לו?

שם הכתב: יונתן אלבכרי שרגל

עמ' 02

טיול מהבית?

תלמידי ז'-ט' יצאו לטיול מקוון ברחבי נתניה

שם הכתב: עמית רומנו

עמ' 06

קפה עם מורה

פינת "קפה עם מורה" והפעם - דינה היימן

שם הכתב: עמית רומנו

עמ' 08

מאמרי על הביצה המסתובבת

צילום: נלקח מאתר מכון דווידסון למדע

פרויקט בראשית 2

צילום: נלקח מאתר מעריב

ממשבר לצמיחה - טל כפיר בראיון

איך שומרים על הרגלינו בזמן משבר? איך שומרים על השגרה? ומה אפשר להשיג מהמשבר?

טל כפיר

צילום: נלקח מאתר "ספירלה"

הכירו - טל כפיר, מורה במרכז מטמון שהוא גם מנכ"ל חברת ספירלה. הגענו לראיין עם טל במטרה לשמוע ממנו על - מגפת הקורונה ממשבר להזדמנות.
מראיין: אתה מדבר הרבה בשיעורים שלך על ניצול המשבר לצמיחה. עם כל ההיבטים השלילים של המשבר, איך ניתן לראות את המשבר באופן חיובי?
טל: שאלה מצוינת. לכאורה באמת קשה למצוא דברים חיובים בתקופה הזו, אבל חשוב לזכור שהכל זה עניין של נקודות מבט. אפשר להסתכל על המציאות בכל דרך שנרצה, בדרך חיובית ובדרך שלילית. יש את כל הסיבות לשקוע בדיכאון בתקופה הזו ואת כל הסיבות לשגשג, לצמוח ולהתפתח בתקופה הזו. השאלה היא על מה אני שם את הדגש. מה אני בוחר לראות. למשל, אפשר לשקוע במסכים, בחוסר עשייה ובבאסה בתקופה הזו, ולעומת זאת אפשר לנצל את הזמן- להשקיע בעצמנו, ללמוד דברים חדשים ולחדד מיומנויות קיימות. שוב- השאלה היא איך אני בוחר להסתכל על המציאות ומה אני בוחר לעשות עם הזמן שלי.
מראיין: איך אתה הצלחת לשמור על אופטימיות במשך המשבר?
טל: בוא אספר לך משל ודרכו אענה על השאלה. אומרים שהמוח הוא כמו גינה. ומה קורה לגינה שלא מטפלים בה? צומחים בה קוצים ועשבים שוטים נכון?. לעומת זאת, אם אני אשקה ואטפח את הגינה אז יגדלו בה צמחים יפים. ככה גם המוח שלנו. אם לא נטפח אותו אז יתפתחו שם דפוסי חשיבה שליליים, יתפתח תסכול ואולי אפילו דיכאון. לכן, אני דואג לטפח את המוח שלי על ידי קריאה, למידה, מדיטציה וכושר. זה מעורר את המוח שלי ומשאיר אותי אופטימי.
מראיין: איזה טיפים אתה יכול לתת למי שלא מצליח בימים אלו לשמור על שגרה והרגלים?
טל: חשוב להבין שיש הרגלים מקדמים כמו: למידה, קריאה, כושר, וכו', והרגלים מעכבים כמו: אכילה מרובה, חוסר בתנועה, ללכת לישון מאוחר וכדומה. לכן, חשוב לשאול את עצמי איזה הרגלים מקדמים אני רוצה להכניס לחיים שלי ואיזה הרגלים מעכבים אני רוצה להוציא? אני הייתי ממליץ לבחור הרגל אחד שאני רוצה להכניס לחיים שלי ולהתחיל להטמיע אותו לאט לאט.
מראיין: כמה לאט?
טל: ממש לאט. מחקרים חדשים מראים שלמוח לוקח 66 יום להטמיע הרגל. לכן, אם ילד רוצה להיכנס לכושר אז לא הייתי ממליץ לו ישר להתחיל לרוץ 3 פעמים בשבוע 5 קילומטר. הוא יתייאש מהר. הייתי ממליץ לו להתחיל לבנות את ההרגל במוח בצורה איטית. למשל, באימון הראשון, לשים נעליים, לצאת מהבית ולחזור. באימון השני לרוץ 100מ' ולחזור. ולהמשיך ככה במשך תקופה עד שהמוח יטמיע את ההרגל. זה נשמע מצחיק אבל זו דרך בדוקה להצליח להטמיע הרגלים.
מראיין: מהי חברת ספירלה?
טל: ספירלה זה מיזם שמשלב תובנות מעולם חקר המוח בעולם החינוך. המטרה של ספירלה היא לעזור לילדים להאמין בעצמם, לקבל כלים ללמידה יעילה יותר ולעזור להם לפתח דפוס חשיבה חיובי. הסיבה שהקמתי את המיזם היא כי אני מאמין שכל ילד יכול להצליח בכל דבר שהוא ירצה אם הוא יאמין בעצמו ויקבל כלים להצלחה.
מראיין: מה דעתך על ההתנהלות של תלמידיך? האם חלקם באמת אימצו את הטיפים שלך?
טל: אלו לא רק טיפים אלא תפיסת עולם. אני רוצה לעזור לתלמידים לפתח תפיסת עולם אופטימית יותר על החיים, וזה תהליך. זה לא משהו שקורה מהיום למחר.נראה לי, יש לא מעט תלמידים שאוהבים את השיעורים והם מרגישים שזה תורם להם.

סביבון או ביצה? ניסוי מדע בבית

מה קורה לביצה קשה כאשר מנסים לסובב אותה? מה גרם לשני חתני פרס נובל להתבלבל מהתופעה?

שני חתני פרס נובל משחקים

צילום: נחלת הכלל

אחד הניסויים המעניינים והמבלבלים ביותר בעולם הפיזיקה הוא ניסוי הביצה המתהפכת. הניסוי פשוט: קחו ביצה קשה, רגילה לחלוטין, סובבו אותה כאשר היא "שוכבת" וצפו במחזה מדהים - הביצה תעמד על אחד מחודיה. ההסבר לעניין מורכב מאוד אבל ננסה להסבירו בפשטות: לכל גוף יש נקודה בה מרוכזת כל המסה. הנקודה הזו נקראת "מרכז מסה". מרכז המסה שואף להיות תמיד בנקודה הנמוכה ביותר בגוף. לכן, כאשר מעמידים ביצה על חודה היא נופלת לתנוחה של "שכיבה" - הנקודה הנמוכה ביותר האפשרית. אבל כאשר מסובבים את הביצה הקשה הנקודה עלייה היא "שוכבת" כאשר מנסים להעמיד אותה על חודה עולה למעלה ונוגדת, כביכול, את העיקרון שאומר שהיא תשאף תמיד להיות הנמוכה ביותר. האנרגיה שצריכה להיווצר כדי שמצב כזה יקרה היא כמובן מהסיבוב, אבל המנגנון שגורם לעלייה עדיין אינו ברור.

איתן סטיבה

צילום: NASA איי אף פיי

האסטרונאוט הישראלי השני

אם התרגלנו לשם אילן רמון ז"ל, האסטרונאוט הישראלי הראשון בחלל, הגיע הזמן לשנן שם חדש - איתן סטיבה

איתן סטיבה נולד ב- 12 בינואר 1958. הוא היה בעבר טייס קרב בצה"ל וכיום מנהל עסקים. בשבועות האחרונים קיבל סטיבה את התואר "תייר חלל", זאת מכיוון שטיסתו לחלל היא במימונו. סטיבה יטוס בחללית "הדרגון 2" בסוף 2021 אל תחנת החלל בינלאומית. הוא נולד בחיפה וחלם זמן רב שיטוס לחלל. לאחר כמה שנים בהם הוא בנה לעצמו תואר של איש עסקים מצליח, סטיבה מממן לעצמו את הטיסה לתחנת החלל הבין לאומית, אבל מה לא עושים בשביל להגשים חלום? ברשימה של סטיבה כנראה לא מופיע לשלם 50 מיליון דולר.
במשך שהותו בתחנת החלל סטיבה יבצע סדרת ניסויים שישלחו עמו מהארץ. כיום עדיין אין פירוט של הניסויים, אבל פירוט כזה עתיד לצאת בעוד כמה חודשים ואנחנו נעדכן.

תחרות הכתיבה של מרכז מטמון

בתאריך 25.1.21 תצא לדרך תחרות הכתיבה של מרכז טמון - "מטמון כותבים". במסגרת התחרות תלמידי מטמון מוזמנים לכתוב שירים וסיפורים ולהתמודד אתם בתחרות!
לתחרות יתקבלו שירים וסיפורים. מגבלת הכתיבה היא 1200 מילים לסיפור ו- 400 מילים לשיר. את הקטעים יש לשלוח למייל של המרכז עד התאריך 25.2.21

עיתון מטמון מחפש כתבים וכתבות!

יש לכם רעיונות טובים? רוצים לרכוש ידע עיתונאי וניסיון? רוצים גם אתם לכתוב בעיתון מטמון? נהדר!
עיתון מטמון מחפש כתבים וכתבות נוספים ונוספות. רוצים להצטרף? שלחו הודעה למייל של המרכז עם סיבות למה דווקא לכם מגיע להצטרף ואנו נשקול את הצטרפותכם! קדימה! רוצו לשלוח את הבקשה שלכם!

דרוש/ה כתב/ת למדור סיפור בהמשכים

עיתון מטמון יפתח בקרוב מדור סיפור בהמשכים בו התלמידים יכתבו את הסיפור. במדור, כל פרק יכתב על ידי תלמיד או תלמידה אחר או אחרת ובכך יאמן את הגמישות המחשבתית של הכותבים. רוצים לכתוב אחד מהפרקים? שלחו בקשה למייל של מרכז מטמון פירוט באורך של מינימום 5 שורות של רעיון לסיפור ואולי נפנה אליכם!

המחשבים והסכנות

המחשבה הרבה המושקעת בשאלת הלמידה מרחוק עוסקת בהיבט היעילות. ההיבט הנוסף שחשוב להתייחס אליו הוא ההיבט הבריאותי.

מחשב נייד

צילום: נלקח מאתר זאפ

כבר תקופה ארוכה שתלמידי מערכת החינוך, ובכלל המחוננים והמצטיינים, לומדים מהבית, דרך מחשבים ופגישות זום בלתי פוסקות והם ערימות של משימות מתוקשבות. מלבד ההיבט החינוכי הפחות חיובי של העניין ישנו גם ההיבט הבריאותי.

המחשב והסכנות - כבר ידוע לרובנו על הסכנות במחשבים. בין היתר ישנו עניין ההתחזות, הפריצה למחשבים אישיים, סכנות סייבר ועוד. אחד הנושאים הפחות מדוברים הוא הקרינה והסכנות הבריאותיות שבה - קרינה שמקורה במחשב. מחשב נועד להעברת מידע. כאשר המידע הזה מועבר, נעשה שימוש בקרינה אלקטרומגנטית המשמשת להעברת המידע מנקודה לנקודה. קרינה זו מזיקה לבני אדם; היא יכולה לגרום להשמנה, בעיות ראייה, נדודי שינה והפחתת זמן השינה, דיכאון ואף למוות. מכיוון והקרינה כשמה כן היא "מוקרנת" לכל עבר מכל מכשיר אלקטרוני, היא פוגעת בין היתר במי שמשתמש בה.

אז איך בכל זאת נזהרים? - הדבר החשוב ביותר שאפשר לעשות כדי להתמגן מהקרינה הוא לצמצם את הזמן. זמן השימוש המומלץ לגילאי בית הספר במסכים הוא לכל היותר שעתיים ביום. יש לציין שהנזק הנגרם מחשיפה משתנה ממכשיר למכשיר; יכול להיות מצב בו טלוויזיה תזיק פחות מאשר מחשב. הדבר השני שמומלץ לעשות הוא להעדיף מסכים כמה שיותר גדולים. כאשר המסך גדול יותר, קל בהרבה לראות את הפרטים עליו, מה שחוסך מאמץ מהעיניים. הדבר השלישי שחשוב לעשות הוא להימנע משנה באותו חדר יחד עם מחשב, טלוויזיה, טלפון וכד'. מכשירי אלקטרוניקה משפיעים על זמן השינה שלנו, איכות השנה וההפרעות בה. לכן, שינה בחדר ריק ממכשירים כמו אלו שפורטו מקודם, תהיה איכותית בהרבה ומועילה בהרבה.

השאלה המתבקשת לאחר קריאת המידע הזה, והשאלה שגם אני שואל, היא "למה דווקא למידה באמצעות מסכים בתקופת המגפה?" והתשובה היא שלמרבה רוע המזל אין כבר דרך אחרת.

"על קפה ומאפה" - מיזם הזום של ליאת יועצת המחוננים

כל תלמידי מטמון יודעים שליאת, יועצת המחוננים, נוהגת לשבת בחוץ בזמן ההפסקות ולדבר עם תלמידים על הא ועל דה. בתקופת הקורונה החלה ליאת לפתוח חדר זום בו היא מזמינה את מי שרוצה לשיח פתוח בו ניתן לשאול, לשתף, לחלוק תחושות ולהכיר יותר מקרוב. פרויקט זה התחיל עם תלמידי החטיבה וימשיך גם לשכבות נוספות.

ילד צופה בטלוויזיה

צילום: לקוח מאתר שקוף

ראש ממשלת ניו זילנד

צילום: איי פי איי

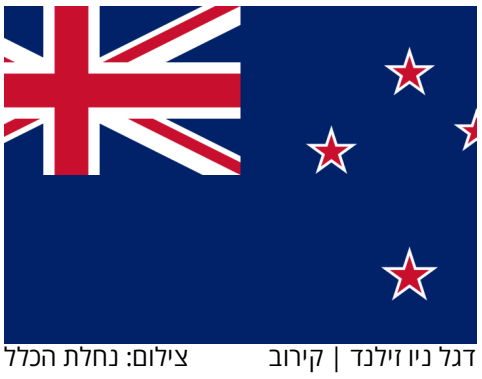

דגל ניו זילנד | קירוב

צילום: נחלת הכלל

כיצד בניו-זילנד - הצליחו לעצור את המגפה?

ניו-זילנד היא אחת המדינות המובילות במאבק בקורונה. איך זה קרה?

ראש ממשלת ניו-זילנד, ג'סינדה קייט לורל ארדרן, היא כיום מי שאחראית על ניהול מגפת הקורונה בניו זילנד. ניו זילנד נחשבה להצלחה בניהול המגפה במגוון מובנים ומשמעויות. בין היתר ההתגברות הבריאותית, החינוכית, הכלכלית והנפשית. בחודש מאי הוטל סגר מחמיר ביותר על ניו זילנד שארך לא פחות מ- 102 ימים! במהלך התקופה הזו לא דווח על אף מקרה של קורונה בניו זילנד והארץ שהייתה אז נטולת קורונה קיבלה, ובצדק, תדמית של הצלחה אדירה. אבל, לצערנו, לאחר ההצלחה הזו באה המכה הבאה - התפרצות מחודשת של המגפה באוגוסט, באוקלנד, אחת הערים הגדולות ביותר בני זילנד. התפרצות זו נגרמה ע"י שתי תיירות בריטיות שהגיעו להלויית אביהן ולא דיווחו על התסמינים. אוקלנד נכנסה לסגר נוסף שארך כשלושה שבועות וכמובן שהסגר הועיל וההתפרצות של הנגיף נבלמה. דוגמא מפלאה להתמודדות עם המגפה הייתה ההכרזה של ג'סינדה על כך שארנב הפסחא ופיית השיניים הם עובדים חיוניים וזאת על מנת לשפר את המורל של ילדי המדינה.

בעקבות הצלחתה זכתה ג'סינדה שנית בבחירות בניו זילנד ברוב הגבוה ביותר ב-50 השנים האחרונות.

כיום ניו-זילנד ממשיכה בהובלת המאבק בנגיף עם 2100 חולים שאובחנו בעוד רק 43 מהם עדיין חולים פעילים! בנוסף, המדינה רשמה מספר חולים נמוך מאוד ביחס לישראל ולהרבה ממדינות העולם - 25 מתים בלבד! כפי הנראה ניו-זילנד תמשיך להוביל במלחמה במגפה. נקווה שנגיע כבר ליום שבו אף מדינה לא תאלץ להתמודד עוד עם מגפה.

(הנתונים שהובאו במהלך כתיבת הכתבה נכונים לתאריך 17.12.20 בשעה 14:50).

מודעה - פרויקט מיוחד

אנו מזמינים/ות אתכם/ן להשתתף ביוזמה שנפתחה - פרויקט לבניית אתר המיועד לילדים מחוננים וסקרנים. האתר מחפש סיוע מתלמידים בנושאי ניסוח, עיצוב תמונות, ניהול ועוד. אין צורך בידע בשפות קוד וכדומה על מנת להשתתף. לפרטים נוספים אתם מוזמנים ומוזמנות לשלוח הודעה למספר 0549445179

משחקי המטמון - סיום הפרק השלישי בכל הצוותים בסדנה

במפגש האחרון משתתפי סדנת משחקי המטמון סיימו את פרק 3

הדמית מאדים

צילום: הדמיה - shutterstock

לאחר סיומו של הפרק הראשון במשחקי המטמון, הגיע גם התור של הפרק השני הגיע והוא הסתיים היום אצל רוב הקבוצות! לאחר מכן, הסתיים גם הפרק השלישי וכעט בצוותים נמצאים בפרק הרביעי במהלך הפרק השלישי נתבקשו התלמידים להשלים יומן של האסטרונאוטים בדרכם לחלל. "משחקי המטמון", סדנא אשר פותחה בידי עידו גולן, עוררה את הנאתם ושביעות רצונם של התלמידים מהמשימות השונות. בשיח על הסדנא מחוץ לשיעורים העוסקים בה, נשמעה התלהבות גדולה מאוד מהסדנא - גם מצד התלמידים וגם מצד המורים, שחלקם הביעו קנאה מסוימת בהזדמנות הפז שנחתה בחיקם של תלמידיהם. הסדנא תיזכר, ללא צל של ספק, כאחת הפעילויות המהנות ביותר שהתקיימו במרכז.

ההכרזה על השקת החללית בראשית 2 בבית הנשיא

ההכרזה על בראשית 2

צילום: באדיבות ספייס אי אל

בתאריך ה- 9.12.20, הכריז כפיר דמרי, מנכ"ל ספייס איי אל, בבית נשיא המדינה רובי ריבלין על השקת פרויקט "בראשית 2". בניגוד לפרויקט "בראשית 1", הפעם ספייס איי אל תקבל תמיכה ממדינות אחרות, תמיכה כלכלית ומעשית ממשרדים ממשלתיים וחסות נשיאותית, זאת בנוסף לתרומה ולתמיכה הכללית מגורמים פרטיים. בנוסף, בניגוד לפרויקט הראשון, ישלחו שלושה גופים לחלל ויתקיימו 2 נחיתות של חלליות ישראליות על הירח. בין היתר כפיר דמרי ציין כי גם הפעם, ולטענתו גם בפעם הקודמת, תינתן תמיכה אסטרטגית מהתעשייה האווירית בפרויקט. נקווה שהפעם נכריז על השלמת המשימה בהצלחה ולא על התרסקותה של בראשית 2.

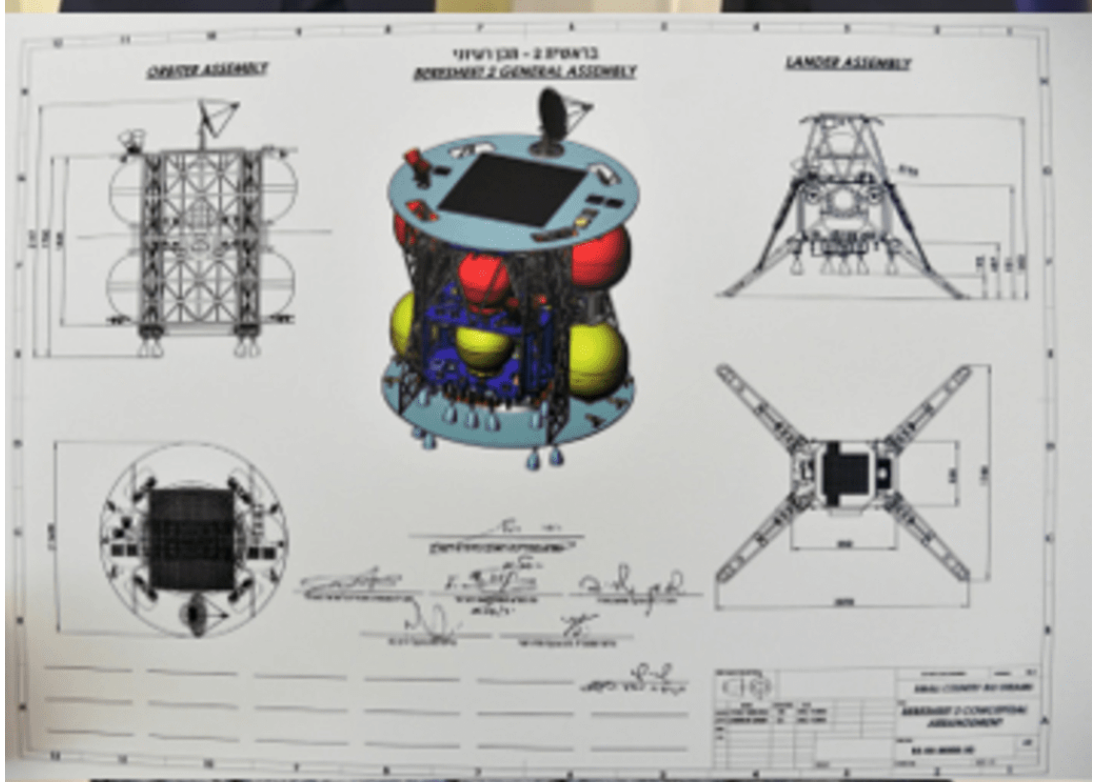

תקלות בטורניר שחמט בין מרכזי המחוננים בארץ שהתקיים בחנוכה

בטורניר ע"ש יהודה אופנהיים ז"ל ביוזמת מרכז המחוננים ברמה"ש ניסו להשתתף לראשונה תלמידי מטמון...

שם הצילום שם הצלם

באחד מימי החנוכה היה אמור להתקיים טורניר שחמט בין כל מרכזי המחוננים בארץ. הטורניר שנערך ביוזמת מרכז המחוננים רמ"ה ברמת-השרון, מתקיים מדי שנה לזכרו של יהודה אופנהיים ז"ל מורה ותיק לשחמט.
השנה היה אמור הטורניר להתקיים מרחוק באמצעות אתר www.chess.com. לצערנו, תקלות בשרת גרמו לדחיית תחילת התחרות בשעה ולאחר סיבוב ראשון בלבד נפל האתר בגלל "עבודות אחזקה בשרת". מספר גנאדי המורה למחשבים: "לצערי החברה המארחת הפילה את השרת ללא הודעה מוקדמת. אני מבין את עוגמת הנפש שנגרמה לתלמידים ולמשפחות אבל אלו חלק מהקשיים שנגרמים מהטכנולוגיה".
נועה סיפרה לנו: "קמתי בבוקר מלאת התרגשות לקראת התחרות. אני מאד אוהבת לשחק שח וגם התאמנתי עם אבא ובאתר. בהתחלה הסיבוב הראשון נדחה בשעה. אחר-כך הספקתי לשחק נגד תלמיד ממרכז אחר ולנצח. לצערי המשחק בסיבוב השני לא התחיל כי השרת נפל. אני מאוכזבת אבל אגיע מוכנה יותר לתחרות בשנה הבאה".
השנה זו השנה הראשונה בה נלמדים שעורי שחמט במרכז ע"י המורה גנאדי בירגר. גנאדי: "לימוד שחמט מסייעים לפתח אצל התלמידים חשיבה אסטרטגית, תחכום, קבלת החלטות ולקיחת סיכונים. אך גם רצון ללמוד, להכיר כל פעם משהו חדש, לפתח סבלנות ולהתגבר על כישלונות. אחת המטרות של לימוד השחמט היא לגרום לילדים להפנים שבשחמט (וגם בחיים) אי אפשר רק לנצח. ישנם גם הפסדים, זה חלק בלתי נפרד מההתקדמות. לימוד שחמט, זו לא מטרה בפני עצמה, אלא זה כלי לימוד אשר מאפשר לילד לפתח ולממש את הפוטנציאל האינטלקטואלי והאישי שלו. הלימוד מועבר על ידי למידה התנסותית לא לומדים "על" אלא לומדים "על ידי" ו"תוך כדי" התנסות. הלימודים מועברים בעזרת לוח הדגמה גדול, לוחות שחמט רגילים, הרבה משחקים ומטלות מאתגרות".
ולסיום, מי שלא ראה עדיין, מומלצת מאד הסדרה בנטפליקס "גמביט המלכה". סיפורה של נערה מבית יתומים שמפגינה כישרון מדהים בשחמט היוצאת למסע אל התהילה בשנות החמישים של המאה הקודמת, תקופה בה נשים לא נהגו לשחק שחמט.

צדק ושבתאי

בתאריך 22.12.20 התרחש אירוע אסטרונומי נדיר: התקרבות צדק ושבתאי

שבתאי וצדק באירוע נדיר צילום: יונתן אלבכרי שרגל

באירוע הנדיר שהתרחש ביום שלישי ה-22.12 התקרבו כוכבי הלכת שבתאי וצדק אל כדור הארץ ואחד אל השני. משמעות הדבר הייתה שבאמצעות טלסקופ היה קל בהרבה לראותם אולם ניתן היה להבחין בהם גם בעין בלתי מזויינת ניתן לראותם כשתי נקודות בשמיים. בצילום בראש הכתבה מופיעים שני כוכבי הלכת בזמן ההתקבצות הנדירה - ממצלמה רגילה של טלפון. שבתאי וצדק איטיים יחסית לכוכבים אחרים; ההקפה של שבתאי את השמש אורכה 30 שנה ושל צדק 12 שנה, חכן האירוע נדיר מאוד. האירוע יחול שנית בעוד 20 שנים, אך באיכות וקירבה נמוכה יותר בין הכוכבים. אירוע ברמת קירבה וראות כמו זה יתקיים שוב רק ב-2080, בעוד הפעם הקודמת הייתה לפני כ-800 שנה. האירוע התחיל בתאריך

פינת ההשראה מאת תו רובין

ציור שמן על בד, 38X46 ס"מ, משה קסטל.

כולנו זוכרים לטובה את הרגע הזה שהגיע תורנו להיות "אמא או אבא של שבת". שזכינו לברך על הנרות, היין והחלה. לאחרונה בתי נבחרה להיות "מקבלת השבת" והיא כל כך שמחה והתרגשה מכך וישר נזכרתי בתמונה המקסימה הזו של הצייר משה קסטל. משה קסטל נולד בישראל, חי בין הערים ירושלים, פריז וצפת והיה בין מקימי רובע האמנים בצפת. הציור הזה שמתאר טקס הדלקת נרות שבת במבנה בעל הקשתות והאור הרמברנטי שמדגיש את הקדושה ברגע של הדלקת הנרות לקראת שבת.

איתי הרמן ירצה למרכז מטמון

האורח בהרצאה לתלמידי המרכז הלומדים ביום ד' הוא ה"צ'ייסר" בכאן 11, מנחה תוכנית משחקי המוח בחינוכית ומנחה המרדף.
איתי הרמן ירצה לתלמידי המרכז בתאריך ה-27.1.21 בשעה 10:30. ההרצאה תעסוק בסיפור חייו המשעשע של הרמן, ותיתן הסבר לכינויו, "נער החידות מנווה רסקו"

חידת שחמט - מקסימום פרשים?

כמה פרשים, לכל היותר, ניתן להציב על לוח שחמט מבלי שיאיימו זה על זה?

רמז: חישבו על פרש בודד הניצב על הלוח. לאיזה משבצות הוא יכול להגיע?

עברי - דבר עברית!

לכבוד שבוע השפה העברית, הנה לכולכם כמה מילים בעברית שכנראה אתם לא מכירים:

מרקוע - בסקוויט

אל ריח - דאודורנט

תקריש - ג'ל שיער

עלילון - קומיקס

מסכת - סטטוסקופ

השוואה בין החיסונים השונים

מעניין אתכם לדעת מה ההבדלים בין החיסונים השונים?

חיסון קורונה צילום: Dado Ruvic, רויטרס

השוואת חיסוני הקורונה

ynet

החברה	החיסון	טכנולוגיה	כמות נבדקים בשלב 3	יעילות	אחסון	מספר מנות	עלות מוערכת לזריקה
moderna	mRNA-1273	mRNA	30,000	95%	-20°c	2	כ-$32-37
Pfizer	BNT162b2	mRNA	45,538	95%	-70°c	2	כ-$18
AstraZeneca	AZD1222	וקטור נגיפי	23,000	62-90%	2-8°c	2	כ-$4
THE GAMALEYA NATIONAL CENTER	Sputnik V	וקטור נגיפי כפול	41,000	95%	-18°c	2	כ-$10

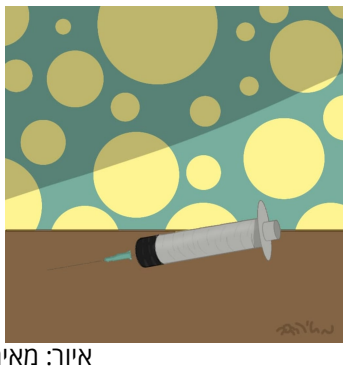

מזרק איור: מאיה מידן

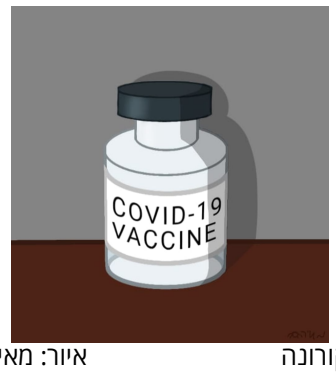

חיסון קורונה איור: מאיה מידן

השוואה בין החיסונים צילום: רוויטרס

כתבים ממליצים - משחקי בילוש

בפינתנו החדשה, כתבים ממליצים, כל כתב ימליץ על ספר, סרט סדרה וכו'. והפעם, ההמלצה של ירדן טרני על סדרת משחקי בילוש!

ירדן טרני ממליצה: לכל אלו שאוהבים לקרוא וגם אוהבים חידות מאתגרות "משחקי בילוש" היא סדרת ספרים מומלצת הכוללת כבר 11 ספרים. בספרים של מיכאל אבס מסתתרות חידות ומסתתרת עלילה מותחת ומרגשת. כל ספר מלא בתעלומות לפתור, בלשים לתפוס, וחברים וחברות מפתיעים מהמקומות הכי פחות צפויים שתגלו לקראת הסוף!ירדן טרני ממליצה: אבקש להמליץ על סדרת הספרים "משחקי בילוש". סדרת הספרים מותאמת לילדים בגיל היסודי, יש בה חידות, משחקים וכו' והיא מעניינת ומפתחת את הדמיון. ניתן למצוא את הסדרה בכל חנות או ספרייה. לסיכום, כדאי לכם לקרוא את הספרים של מיכאל אבס.

עיתון מטמון מחפש כתבים וכתבות!

יש לכם רעיונות טובים? רוצים לרכוש ידע עיתונאי וניסיון? רוצים גם אתם לכתוב בעיתון מטמון? נהדר!
עיתון מטמון מחפש כתבים וכתבות נוספים ונוספות. רוצים להצטרף? שלחו הודעה למייל של המרכז עם סיבות למה דווקא לכם מגיע להצטרף ואנו נשקול את הצטרפותכם! קדימה! רוצו לשלוח את הבקשה שלכם!

מבחני קרני התקיימו ברחבי הארץ

מבחני האיתור למחוננים ומצטיינים בכיתות ב'-ג' ולתלמידי ו' לכיתות המחוננים התקיימו לאחרונה למרות מגבלות הקורונה. תלמידים רבים משכבה ו' נבחנו על מנת להתקבל למחזור השלישי של כיתת המחוננים בתיכון השש שנתי אלדד. תלמידי כיתה זו זוכים לתוכנית ייחודית ושיתוף פעולה עם מרכז מטמון. נאחל הצלחה לכל הנבחנים.

משחקי בילוש - הספר ה- 11

בקורונה לטייל אפשר גם מהבית

תלמידי כיתות ז'-ט' במטמון יצאו לטיול מקוון ברחבי נתניה במסגרת הקורס: "תכנון טיול"

שם הצילום: עץ השיקמה
צילום: יוליה פרילק

ביום שישי האחרון לשנת 2020 יצאו כל תלמידי החט"ב במרכז מטמון לטיול ברחבי העיר בהדרכת מורה הדרך ירון וינקלר . כמובן שלצאת ממש לשטח לא ניתן היה בגלל הסגר אולם כל זה לא עצר את דינה היימן שהיה חשוב לה לגוון לתלמידים את הלמידה בזום וכך הגתה ותכננה יחד עם ירון שהוא נכד לאחד ממייסדי העיר, סיור ברחבי נתניה.
דינה: "אני מלמדת השנה את הקורס "תכנון טיול" את תלמידי החטיבה. הקורס נועד לתרגל תכנון וביצוע של פרויקט מהתחלה ועד הסוף. בגלל הקורונה היה ספק לכל אורך הקורס אם ניתן יהיה לצאת ולטייל. על מנת לתת לתלמידים דוגמא איך מתכננים טיול ולאפשר להם לשאול מורה דרך מקצועי שאלות יזמתי את הטיול.

ירון יצא לאתרים שונים ברחבי העיר יחד עם בנו שצילם ושידר לזום אליו התחברו כל התלמידים. במעברים בין אתר לאתר הפעילה דינה את התלמידים במשימות, חידונים, סרטוני העשרה קצרים ודיון. בין האתרים שביקרנו בהם: השקמה העתיקה שברחוב מינץ (בתמונה), בשוק ובמסעדה אתיופית, במפעל השיש של אחיו של ירון שפיסל חלק מפסלי השיש שבעיר כולל אנדרטת הניצחון ("הכנפיים") לזכר חללי הצבא האדום במלחמת העולם השנייה שליד בית גולדמינץ, שהייתה גם התחנה האחרונה בסיור. בנתניה יש הרבה מאד פינות קסם של טבע ומורשת שכדאי לצאת ולהכיר ומי שיגיע גם למקומות שהיינו בהם יוכל למצוא את המטמונים שירון הטמין לכם במקום.

נקודה למחשבה

פינת החידות של עיתון מטמון!

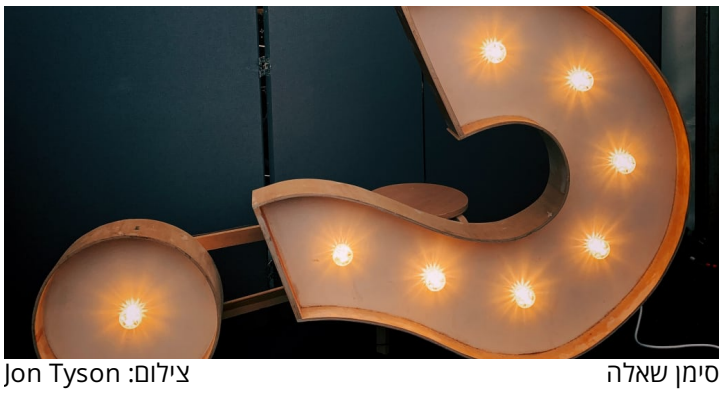

סימן שאלה
צילום: Jon Tyson

מה מטיל סביב העולם ותמיד נשאר באותו המקום?

מה יורד למטה אך לעולם לא עולה למעלה?

היכן יש הרים לא גבוהים, ערים ללא בתים ויערות ללא עצים?

מה שייך לך אבל אנשים אחרים משתמשים בו יותר ממך?

למה יש צוואר אבל אין ראש?

אני מאוד מסוכן וגם מאוד מועיל.

מי אני?

מהו החדר שכאשר נכנסים אליו וסוגרים את הדלת פותחים אותה במקום אחר?

מה יכול לחתוך כל דבר כולל את עצמו?

אני חומר חזק מאוד אבל אפשר לשנות את צורתי בקלות. מי אני?

אני המלכה הכי מרושעת שהתקיימה אי-פעם ואני חיה בימים אלו. מי אני?

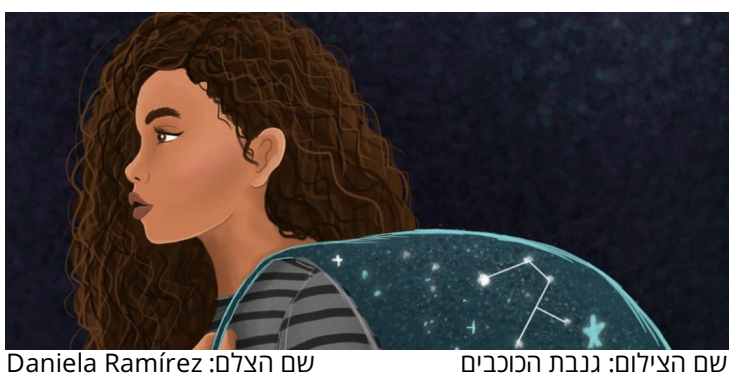

שם הצילום: גנבת הכוכבים
שם הצלם: Daniela Ramírez

"גנבת הכוכבים" מאת: בר שמרלינג

לקראת חנוכה, בשיעור עם דינה בנושא: "חגים של אור", למדנו שתי אגדות אחת מיפן ואחת מצפון אמריקה שבשתיהן גונבים את השמש.
התלמידים התבקשו בחופשת החנוכה לכתוב סיפור על בסיס הציור

פעם הייתה נערה שמאד אהבה את הכוכבים. בכל יום שישי בלילה, הייתה הנערה לוקחת שק שינה וטלסקופ וצופה בכוכבים. ביום שישי אחד כשצפתה בכוכבים, חשבה: "למה אין לי כוכבים משלי?" בבקר יום שבת הנערה סיפרה לאמא שלה על מחשבותיה ואמא צחקקה ואמרה "זה לא יקרה הכוכבים מאד רחוקים", אבל הנערה הייתה נחושה להשיג כוכבים. אז בלילה התגנבה בשקט ואספה רהיטים מן הבית כגון: כסאות, שולחן קטן, כריות וסולם. לאחר מכן יצאה מן הבית ועשתה מגדל גבוה מכל הרהיטים והניחה עליהם את הסולם. היא טיפסה גבוה אבל לא הצליחה להגיע אל הכוכבים. מהר מאד הבינה שאמא שלה צודקת ולא רצתה לחזור אל אמה ולהגיד שהיא צדקה, אז החליטה לעבוד עליה. היא לקחה תיק ישן מהמחסן, צבעים ומכחולים והתחילה לצייר על התיק כוכבים. לאחר שגמרה רצה אל אמה והראתה לה את התיק, אבל אז אמה שוב צחקה ואמרה "אין פה כוכבים, כלומר את ציירת אותם, נכון?" האמא ראתה את פרצופה המאוכזב של הילדה וריככה: "זהו תיק מאד יפה!" אבל זה לא עזר. הנערה הלכה לחדרה וחשבה "לא הייתי צריכה לעשות את זה ועכשיו הגיע הזמן לעשות והתחילה בעבודה. תחילה אספה את כל הדברים הישנים שלה שהיא לא משתמשת בהם יותר ומכרה אותם כדי לקנות טלסקופ חדש ומשודרג. אחר התחילה לעקוב אחרי הכוכבים ולרשום במחברת עם הזמן המחקר שלה ממש התפתח והנערה נהייתה מפורסמת באמצעות המחקרים והכתבות וכולם הכירו אותה וכל זאת בעזרת התחביב שלה כפי שתמיד רצתה.

הרצאות סיום המחצית למצטיינים

לכבוד סוף המחצית במצטיינים, יתקיימו הרצאות העשרה בתאריך ה- 21.1.21. בשעה 16:00 תתקיים הרצאתו של יובל מלחי - מגיש הפודקסט האהוב "היסטוריה לילדים" על המצאות שכמעט הפכו לכישלונות מפוארים. בשעה 17:15 תתקיים הרצאה על פיזיקה ומוזיקה עם אורן פרבר המרצה הנפלא.

הרצאת סוף המחצית לכיתות ג'-ד' מחוננים

בתאריך ה- 26.1.21 תתקיים הרצאה לכבוד סיום המחצית לשכבות ג'-ד'. המרצה תהיה האומנית הייחודית שלי בן נון המציירת בחול. שלי תספר על כלי עבודתה, החול, ועל איך נרקמת לה יצירה חדשה.

ההרצאה תתקיים בשעה 08:00 לכיתות ג' ובשעה 09:00 לכיתות ד'.

הרצאת סיום מחצית לכיתות ז' - ט'

בתאריך ה- 22.1.21 תתקיים לכיתות ז' - ט' הרצאה בנושא עתיד הגוף האנושי, טכנולוגיות מתקדמות, מדע ועוד. המרצה תהיה רון לבנה, גיקית ומרצה בנושאי עתידנות שונים. ההרצאה תתקיים בשעה 10:30.

תודה על העזרה בהכנת העיתון ליונתן אלבכרי שרגל (עורך משנה), איתן שינקר, ירדן טרני, , תו רובין, טל כפיר, דינה היימן, עמית רומנו

קפה עם מורה והפעם עם דינה היימן

בעלת תואר שני באנתרופולוגיה, נוסעת במזרח אסיה למעלה משלושים שנה כמטיילת, כותבת ומדריכת טיולים. מחברת הספר "צברים על דרך המשי". בהוראה, בהרצאות לקהל הרחב ובכתיבה במגזינים, מגשרת בין עולמות תרבותיים, ובוחנת מה אפשר ללמוד מן המפגש בין התרבויות.

איזו תלמידה היית?

הייתי תלמידה שקדנית שסבלה מהפרעת קשב לא מאובחנת. מאחר והייתי ילדה "טובה", לא שמו לב לקושי שלי. המחשבה שלי הייתה נודדת, והייתי מפספסת שלבים בהוראה, מה שהקשה עלי מאד ללמוד. הציונים שלי היו בינוניים ומעלה. אבל הכול מעבודה מאומצת מאד. הייתה לי חברה טובה, שהשתמטה מלימודים. היא נהגה לקרוא את המחברות שלי ערב מבחן, והוציאה ציונים טובים משלי, זה עצבן אותי מאד, אבל לא פגע בחברות.

לאן היית רוצה לטוס?

ראיתי את המקומות שמעניינים אותי באמת. אין לי כעת דחף לנסוע. הייתי עבור הבנות שלי, נוסעת למולדתו של אבא שלי, ניו-זילנד. אין לי עוד תשוקה לנסיעות מלבד אלו של הדרכת הטיולים. אני אוהבת מאד להדריך טיולים, ואני גם מאד טובה בעבודה.

מהם התחביבים שלך?

לטייל כמובן, לקרוא וליצור

מורה שהשפיע עליך?

בורכתי במורים מצוינים. המחנך שמעון ביסודי, שהיה סמכותי, אבל גם קשוב. בתיכון המחנך קריר, שהיה ניצול שואה ונתן לי לקרוא את הספר של ק. צטניק, "סלמנדרה", אשר השפיע עלי עמוקות. באוניברסיטה אני חייבת תודה למורה דלילה אמיר, שעזרה לי להבין שתמיד הייתי פמיניסטית. אני גם חייבת להזכיר את
ליעד נים שלמדתי אצלו על משבר העוני ומשבר האקלים. הוא שינה את תפיסת עולמי, והפך אותי מודעת לעולם בדרך שהקדימה את זמנה.

תלמידים מפורסמים שלימדת?

לא ידוע לי על תלמידים מפורסמים, אבל אני בטוחה שהם עושים טוב בעולמם ועבור הסובבים אותם.

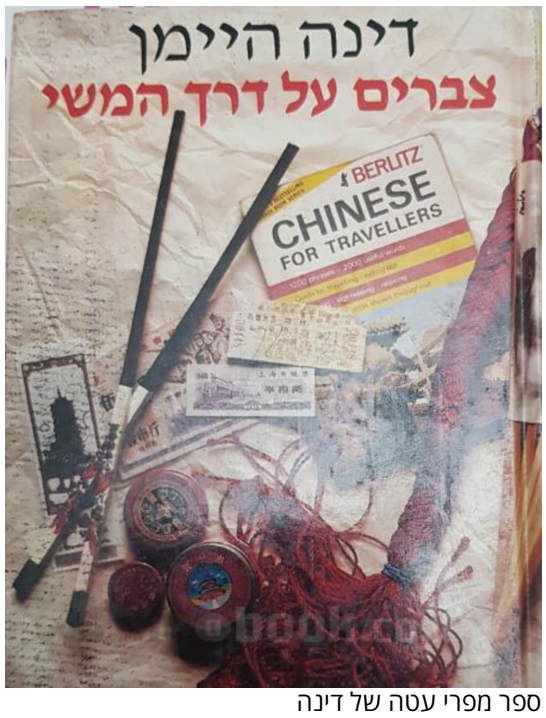

ספר מפרי עטה של דינה

דינה היימן צילום: לקוח מאתר מטמון

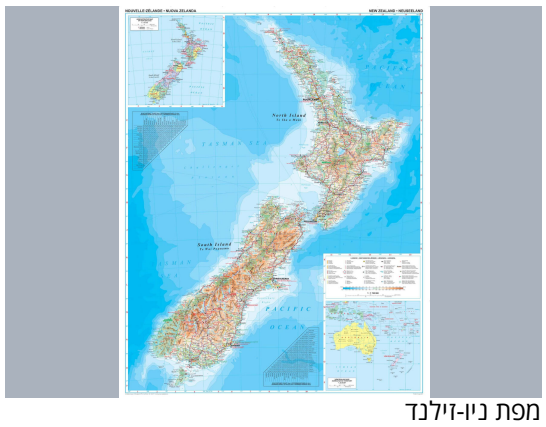
מפת ניו-זילנד

ניו-זילנד, האי הדרומי

רגישות....

המדע מול הקורונה צייר: נועם בנעט

ליום השפה העברית

- בנאדם חייב תמיד שתהיה לו תוכנית ב'
- ואם אין לו?
- שאלה טובה, לא חשבתי על זה

נקודה למחשבה

מתנסים בהכנת פסיפס במסגרת השיעור "מלאכות קדומות"

מזל טוב לכתבים/ות החדשים/ות בעיתון!

אנו שמחים/ות לקבל אל צוות העיתון כמה וכמה כתבים/ות חדשים/ות: איתן שינקר וירדן טרני ככתבים/ות. שירה ידין ומאיה מידן כמאיירות החדשות של העיתון!
בהצלחה לכולם/ן בהמשך!

ציטוטים אהובים: והפעם תומאס אדיסון

"לא נכשלתי. רק מצאתי עשרת אלפים דרכים שלא עובדות".

מזל טוב לתו!

מזל טוב לתו רובין, מורה במרכז מטמון על לידת בנה עמוס לפני שבועיים!